

**САРМАНОВСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СТАРОКАШИРСКОЕ СЕЛЬСКОЕ
ПОСЕЛЕНИЕ**

ул. Комсомола, д. 4 а,
с. Старый Кашир, 423357.
Телефон: (85559) 4-86-36
E-mail: Sksr.Sar@tatar.ru

ИНН/КПП 1636005430/163601001

**Татарстан Республикасы
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ИСКЕ КӘШЕР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ**

Комсомол урамы, 4а йорт,
Старый Кашир авылы, 423357.
Телефон: (85559) 4-86-36
E-mail: Sksr.Sar@tatar.ru

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ
№ 25**

**КАРАР
19.09.2025**

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
Иске Кәшер авыл жирлегенен коммуналь
инфраструктураны комплекслы үстерү программасын
раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»
2003 елның 6 октябрендәге 131 номерлы Федераль законның 17 статьясындагы 1 өлешенен
6.1 пункты, РФ Хөкүмәтенен «жирлекларнен, шәһәр округларының коммуналь
инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау
турында» 2013 елның 14 июнендәге 502 номерлы карары (2023 елның 28 ноябрендәге
редакциясе) нигезендә Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл жирлегенә Башкарма
комитеты карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл
жирлегенен коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасын
кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми
порталында» халыкка житкерергә (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Татарстан
Республикасы Сарман муниципаль районының рәсми сайтында.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Иске Кәшер авыл
жирлегенә Башкарма
комитет житекчесе

Р.Н.Дәүләтжанов

КОМПЛЕКСЛЫ ҮСЕШ ПРОГРАММАСЫ

КОММУНАЛЬ ИНФРАСТРУКТУРА

***ИСКЕ КӘШЕР* АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ**

ТР САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ

2025-2035 ЕЛЛАРГА

Иске Кәшер авылы

2025

Иске Кәшер авыл жирлеге

Башкарма комитет карары

белән расланды

19.09.2025 №25

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программа исеме	2025-2035 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ИСКЕ КӘШЕР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КОММУНАЛЬ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ
Программаны эшләү өчен нигез	Иске Кәшер авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә Иске Кәшер авыл жирлеге халкын коммуналь челтәрләренә сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү, шул нигездә халыкның сәламәтлеген яхшырту һәм социаль-иқтисадый вәзгыятьне савыктыру мәсьәләләрен хәл итү турында карары.
Программаны төп эшләүчеләр	Иске Кәшер авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның заказчысы	Иске Кәшер авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп чараларын башкаручылар	Иске Кәшер авыл жирлеге башкарма комитеты, районның коммуналь комплексы оешмалары, башка оешмалар
Программаның максатлары	Авыл жирлеге халкын коммуналь челтәрләренә сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү; шул нигездә халыкның сәламәтлеген яхшырту; Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә социаль-экологик хәлне сәламәтләндерү.
Программаның бурычлары	- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны, житештерү потенциалын берләштерү; - үзәкләштерелгән су белән тәмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренә санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен гомуми төзелеш эшләре үткәрү; - ташландык суларны агызу объектларында гомуми төзелеш эшләрен башкару; - суны экономиялә тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәрү; - торак пунктларда автоном су чыганакларында су әзерләү һәм зарарсызландыру технологияләрен кертү эшен давам итү - торак пунктларда төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү - суүткәргеч челтәрләрен һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2025 – 2035 еллар

Программаны финанслагуга ихтияж күләмнәре	Эшләнгән программа нигезендә
Программаның үтәлешен тикшереп торуну оештыру	Эшләнгән программа нигезендә
Көтелгән нәтижәләр	Жирлекнең коммуналь инфраструктурасын модернизацияләү һәм яңарту, эксплуатация чыгымнарын киметү; кеше тормышына яңый торган авария хәлләре килеп чыгу сәбәпләрен бетерү, әйләнә-тирә мохитнең экологик торышын яхшырту. Су белән тәмин итүне һәм ташландык суларны агызуны үстерү: - су белән тәмин итүнең ышанычлылыгын арттыру; - экологик иминлекне арттыру; - эчә торган суның сыйфаты параметрларының билгеләнгән нормативларга туры килүе; -су югалту дәрәжәсен 5 кә кадәр киметү%; - бер продукциягә эксплуатация чыгымнарын киметү. Көнкүреш калдыкларын утильләштерү: - жирлек территориясендә санитария хәлен яхшырту; - экологик торышны яхшырту; - көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын оештыруны, утильләштерүне һәм эшкәртүне тәмин итү. Газ белән тәмин итүне үстерү: - кулланучыларны газ белән тәмин итү. Электр белән тәмин итүне үстерү: - кулланучыларны электр белән тәмин итү хезмәте белән тәмин итү.

Әлеге программада кулланыла торган төп төшенчэләр

Әлеге программада түбәндәге төп төшенчэләр кулланыла:

1) коммуналь комплекс оешмасы-жылылык, су белән тәмин итүне, ташландык суларны агызуны һәм чистартуны тәмин итү максатларында товарлар житештерү (хезмәтләр күрсәтү) өчен файдаланыла торган (файдаланыла торган) инженерлык инфраструктурасын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы һәм (яисә) каты көнкүреш объектларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектларны эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы барлык оештыру-хокукий рәвешләрендәге юридик зат калдыклар;

2) инженерлык инфраструктурасы-муниципаль берәмлекләр территорияләре чикләрендә урнашкан (тулысынча яисә өлешчә) һәм шушы муниципаль берәмлекләрнең кулланучылар ихтияжлары өчен билгеләнгән Жылылык, су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу һәм чистарту өлкәсендә файдаланыла торган житештерү һәм мөлкәт объектлары, шул исәптән торба үткәргечләр, электр тапшыру линияләре һәм башка объектлар жыелмасы;

3) каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектлар-каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен турыдан-туры файдаланыла торган объектлар;

4) коммуналь комплекс оешмасының житештерү программасы - әлеге оешманың жылылык, су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу һәм чистарту, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә аның тарафыннан товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәмин итү буенча эшчәнлек программасы, ул әлеге оешма тарафыннан файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын һәм (яисә) утильләштерү өчен файдаланыла торган объектларны реконструкцияләү чараларын үз эченә ала (каты көнкүреш калдыкларын күмү) (алга таба шулай ук-житештерү программасы);

5) муниципаль берәмлекнең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы - каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураны һәм объектларны төзү һәм модернизацияләү программасы, ул әлеге системаларны һәм объектларны торак һәм сәнәгать төзелеше ихтияжлары нигезендә үстерүне, кулланучылар өчен житештерелә торган товарларның (күрсәтелә торган хезмәтләрнең) сыйфатын яхшыртуны, муниципаль берәмлек территориясендә экологик хәлне яхшыртуны тәмин итә (алга таба - инженерлык инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы);

6) коммуналь инфраструктураны үстерү буенча коммуналь комплекс оештыруның инвестиция программасы-коммуналь комплексны оештыру өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә торган, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын гамәлгә ашыру максатларында көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктура һәм объектлар төзүне һәм (яисә) модернизацияләүне финанслау программасы (алга таба шулай ук-инвестиция программасы);

7) коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифлар - коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләренә исәпкә алмыйча, алар житештерә торган товарлар (күрсәтелә торган хезмәтләр) өчен коммуналь комплекс оешмалары белән исәп-хисаплар башкарыла торган һәм кулланучылар өчен бәягә (тарифка) кертелә торган бәя ставкалары;

8) кулланучылар өчен бәяләр (тарифлар) - кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләренә исәпкә алмыйча, су белән тәмин итүне, ташландык суларны агызуны һәм чистартуны, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерүне (күмүне) тәмин итү максатларында товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәмин итүче коммуналь

комплекс оешмалары товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә тарифларны үз эченә алган бәя ставкалары;

9) яңа төзелә торган (реконструкцияләнә торган) күчемсез мөлкәт объектларын (биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, башка объектларны) коммуналь инфраструктурага тоташтыру тарифы-күрсәтелгән күчемсез мөлкәт объектларын инженер-техник тәмин итү чөлтәrlәренә тоташтыру өчен түләүне барлыкка китерә торган бәя ставкасы (алга таба-коммуналь инфраструктура системасына тоташтыру тарифы);

10) коммуналь комплексны оештыруның коммуналь инфраструктурага тоташтыруга тарифы - коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган һәм коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук-коммуналь комплексны оештыруның тоташтыруга тарифы);

11) инженер-техник тәмин итү чөлтәrlәренә тоташтырган өчен түләү - бина, төзелеш, корылма, башка объект төзүне гамәлгә ашыручы затлар кертә торган түләү, шулай ук бинаны, төзелешне, корылманы, башка объектны реконструкцияләүне гамәлгә ашыручы затлар кертә торган түләү, әгәр әлеге реконструкция реконструкцияләнә торган бинаның, корылманың куллану йөкләнешен арттыруга китерсә, корылма, башка объект (алга таба шулай ук - тоташтыру өчен түләү);

12) кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә - кулланучыларның коммуналь комплекс оешмалары белән исәп - хисап ясаганда исәпкә алына торган, коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программаларын финанслау максатларында билгеләнә торган һәм аның гомуми күләме коммуналь инфраструктураны үстерү буенча инвестиция программаларын гамәлгә ашыручы коммуналь комплекс оешмаларының товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә тарифларга өстәмә суммасына туры килә торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук-кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә);

13) коммуналь комплексны оештыру товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә тарифларга өстәмә-кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә нигезендә коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган бәя ставкасы ул житештерә торган товарлар (күрсәтелә торган хезмәtlәр) өчен күрсәтелгән оешма белән исәп-хисаплар ясаганда исәпкә алына һәм коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла;

14) тарифлар һәм өстәмәләр - коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә Тарифлар, инженерлык инфраструктурасына тоташтыруга тарифлар, коммуналь комплекс оешмаларының тоташтыруга тарифлары, шулай ук Коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләр һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) Федераль «коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын жайга салу нигезләре турында» 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы законы (2005 елның 26 декабрендәге Федераль закон редакциясендә) No 184-ФЗ) һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан раслана торган кагыйдәләр белән;

15) коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлешен мониторинглау-коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлеше турындагы мәгълүматны, шулай ук каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураның һәм объектларның торышы һәм үсеше турындагы мәгълүматны вакытлыча жыю һәм анализлау;

16) коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмэт күрсәтүләрен кулланучыларның файдалана алуы - кулланучылар өчен бәяләрне (тарифларны) һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләрне исәпкә алып, коммуналь комплекс

оешмаларының тиешле товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучыларның сатып алу һәм түләү мөмкинлегә;

17) жылылык, су белән тәмин итү, су агызу, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар-шартнамә буенча электр һәм жылылык энергиясен, суны, каты көнкүреш калдыкларын агызу һәм утильләштерү (күмү) буенча хезмәт күрсәтүләргә үз хужалык - көнкүреш һәм (яисә) житештерү ихтыяжлары өчен сатып алучы затлар (алга таба-кулланучылар). Торак секторында жылылык, су белән тәмин итү, су агызу, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә күрсәтелгән оешмаларның товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар булып:

а) күпфатирлы йортларда-әлеге күпфатирлы йорттагы урыннардан файдаланучы затларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү өчен югарыда күрсәтелгән товарларны һәм хезмәт күрсәтүләргә сатып алучы торак милекчеләре ширкәтләре, идарәче оешмалар яисә күпфатирлы йортка урыннар милекчеләре турыдан-туры идарә иткән очракта күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре;

б) торак йортта-шушы йортның милекчесе яисә коммуналь хезмәтләр күрсәтүче ул вәкаләт биргән зат;

18) коммуналь комплекс оештыруның финанс ихтыяжлары - коммуналь комплекс оештыруның коммуналь инфраструктураны үстерү буенча житештерү программасын һәм (яисә) инвестиция программасын үтәү өчен кирәкле тарифлар һәм өстәмәләр буенча коммуналь комплекс оештыру товарларын (хезмәтләр күрсәтүне) реализацияләүдән акчалар күләменә исәп-хисап күрсәткечләре.

Муниципаль берәмлеккә кыскача характеристика

- Иске Кәшер авыл жирлегә «Сарман муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләргә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде.

- Иске Кәшер авыл жирлегә составына әлеге канун нигезендә түбәндәгеләр керә: Иске Кәшер авылы (административ үзәк, ул район үзәгеннән 12 км ераклыкта урнашкан Сарман авылы), Анаково авылы, Баткак авылы, Урта Кәшер авылы, Яхшебай авылы, Яшләр авылы. Жирлек Татарстан Республикасының көнчыгышында, Сарман муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. Иске Кәшер авыл жирлегә төньякта Илексаз һәм Мортыштамак авыл жирлекләре, көньякта Яңа Имән авыл жирлегә, көнчыгышта Сарман муниципаль районының Ләшәү-Тамак авыл жирлегә белән чиктәш. Көнчыгышта жирлек Татарстан Республикасының Зәй муниципаль районы белән чиктәш.

- Иске Кәшер авыл жирлегенен гомуми майданы 7801,16 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның майданы 273,45 га, шулардан: Иске Кәшер авылы – 121,21 га, Анак авылы - 17,22 га, Баткак авылы – 49,5 га, Урта Кәшер авылы - 45,64 га, Яхшыбай авылы - 25,35 га, Яшьләр - 14,53 га

- * Иске Кәшер авыл жирлегенен жирләре уңдырышлы. Климаты уртача дымлы. Умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек өчен шартлар бар.

- Жирлек территориясендә «Татнефть» ААЖ нефть чыгаруны Ромашкино нефть ятмалары территориясендә алып бара.

- Жирлектә бер гомуми белем бирү мәктәбе, Бер Балалар бакчасы, авыл мәдәният йорты, өч авыл клубы, ике китапханә, дүрт фельдшер-акушерлык пункты, Саклык банкы бүлекчәсе, почта бүлекчәсе, «Жәлил «агрофирмасы» ЖЧЖ Авыл хужалыгы предприятиесе («Кәшер»бүлекчәсе)бар.

Жирлектә массакуләм ял итү (Сабантуй үткәрү өчен) зоналары бар.

Иске Кәшер авыл жирлегенен Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия регионнары белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта региональ һәм федераль автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

Иске Кәшер авыл жирлеге территориясе буйлап региональ яисә муниципальара әһәмияттәге « Жәлил-Сарман " районара автомобиль юлы уза, ул Иске Кәшер авыл жирлеген жирлекнең көнчыгыш өлешендә меридиональ юнәлештә кисеп үтә. Көнчыгыштан көнбатышка төбәк әһәмиятендәге « Яхшебай-Баткак» жирле автомобиль юлы уза, Иске Кәшер авыл жирлеген тоташтыручы төп транспорт күчәре булып тора. Бу автомобиль юлы буенча күпчелек торак пунктларга, шул исәптән жирлек үзәгенә - с. Иске Кашир.Жирлекнең көнбатыш өлешендә сәнәгать автомобиль юллары уза, алар буенча яшләр авылына килү башкарыла.Жирлекнең үзәк өлешендә "Татнефть" ААЖнең үзәк нефть жыю пункты урнашкан, аңа шулай ук сәнәгать юлы салынган . Жирлекнең көньяк-көнчыгыш өлешендәге Урта Кәшер авылына керү юлы шулай ук « Жәлил-Сарман»-Салкын Алан автомобиль юлы уза.

Инженерлык инфраструктурасының торышы

Су белән тәмин итү

Саклаубаш авыл жирлеген хужалык-эчәр су белән тәмин итүнең төп чыганагы булып жир асты сулары тора. Халык суны артезиан скважиналарыннан да, чишмәләрдән дә файдалана. Халыкка хезмәт күрсәтә торган су белән тәмин итүнең гамәлдәге барлык системалары мөстәкыйль (һәр торак пункт өчен эшләнгән) һәм бер-берсе белән берничек тә бәйлә түгел.

Суүткәргеч челтәрләре су сүтү колонкалары белән жиһазландырылган. Янгынга каршы су запасы су башняларында саклана. Су башнясы поселокның су куллануын көйли, челтәрдә кирәкле басым ясый, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасын саклый.

Житештерү билгелэнешендәге объектларны һәм агросәнәгать комплексын су белән тәмин итү үз су белән тәмин итү чыганаclarыннан (артезиан скважиналарыннан) гамәлгә ашырыла.

Суүткәргеч челтәренә проблемалы характеристикалары булып:

- суүткәргеч челтәренә искерүе, арматураның искерүе. Шуңа бәйле рәвештә еш кына аварияләр һәм агып чыгулар була, һәм шуның нәтижәсендә үз ихтыяжларына су югалтулар арта.;

- корыч суүткәргечләрнең коррозиясе аркасында суның икенчел пычрануы.

Жирлек территориясендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашырганда торак пунктлар территорияләрен, аларның үсешенә карап, этаплап үзәкләштерелгән су агызу системасы белән тәмин итү мөмкинлеген күздә тоту тәкъдим ителә. Үзәкләштерелгән су агызу системасын формалаштыру буенча планлаштырыла торган чаралар территорияне планлаштыру документациясен әзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Канализация

Иске Кәшер авыл жирлегендә су агызуның үзәкләштерелгән системасы юк.

Халыкның төп өлеше су үткәрми торган стеналы һәм төбе булган калкулыклардан файдалана. Индивидуаль төзелеш йортларында чокырларны мөстәкыйль ысул белән ясыйлар.

Территорияне санитар чистарту

Бу бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, жыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен жыештыру мәсьәләләре карала. Атмосфера һавасын, су ресурсларын саклау, зарарлы йогынты чыганаclarын ачыклау, утильләштерелми торган сәнәгать калдыкларын бетерү, зарарсызландыру мәсьәләләре «әйләнә-тирә мохитне саклау»бүлегендә карала.

Гамәлдәгә төзелеш каты көнкүреш калдыклары барлыкка килү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 нче һәм 5 нче класслы куркынычлы калдыкларга кертергә мөмкин. Көнкүреш калдыклары торак пунктлар янындагы санкцияләнгән чүплекләргә чыгарыла.

Жылылык белән тәмин итү

Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә жылылык белән үзәкләштерелгән тәмин итү юк.

Төзелешләрне жылыту жылылык белән тәмин итүнең локаль чыганаclarыннан - түбән басымлы табигый газда эшләүче бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарыннан гамәлгә ашырыла.

Иске Кәшер авыл жирлегенә жәмәгать учреждениеләре (төп гомуми белем бирү мәктәбе, мәдәният йорты) 100 кВт һәм аннан да азрак куәтле котельныйлардан файдаланалар. Авылда булган котельныйларга мәгълүматлар бирелмәгән.

Газ белән тәмин итү

Хәзерге вакытта Иске Кәшер авыл жирлеген газ белән тәмин итү югары басымлы магистраль газүткәргечтән, бүлгеч газүткәргечләр һәм «Сарман»ГРС газ бүлү станциясе аша башкарыла.

Табигый газ Иске Кәшер авыл жирлегенең авыл торак пунктларына ГРСтан Бистәра югары басымлы газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына (ГРП, ШРП) кадәр бирелә. Аннары түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.

Электр белән тәмин итү

Үзәкләштерелгән электр белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

Элемтә

Телефон һәм кәрәзле элемтә, цифрлы тапшырулар, интернет бар.

Элемтә турыдан-туры туклану зонасы белән шкаф системасы аша оештырылган.

Линия хужалыгы – кабель-һава хужалыгы, траншеяларда һәм кабель канализациясендә һәм Терәкләрдә һава буенча кабельләр белән башкарылган. Кабельләр тибы: жепсел-оптик кабельләр, бер дүртле КСПП.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясә белән шәһәраа элемтәләренә, шулай ук, БДБ илләрен дә кертеп, халыкара сөйләшүләренә тәмин итә.

Шәһәраа элемтә жепселле-оптик тапшырулар линиясә аша оештырылган. Татарстан Республикасы буенча физик божра оештырылган, ул каналларны житәрлек күләмдә файдаланырга мөмкинлек бирә.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Инженерлык инфраструктурасын үстерү гамәлләре

1. Су белән тәмин итү

Килеп туган вәзгыятьтә жирлек халкын эчәр су белән тәмин итү проблемасын хәл итү өчен дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләренең авыл һәм шәһәр жирлекләре органнары, кызыксынган оешмалар катнашында жир асты суларының барланган запасларын үзләштерүне көчәйтәргә, яңа чыганаclarны ачыклау эшләрен киңәйтәргә кирәк. Моннан тыш, авыл торак пунктларында автоном су чыганаclarы төзү практикасын давам итәргә, су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу буенча капитал объектлар төзәргә, гамәлдәге су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләргә һәм гамәлдәге су әзерләү корылмаларында нәтижәле техник чишелешләр кертергә кирәк.

Әлеге программаның максатлары булып:

- Иске Кәшер авыл жирлегә халкын норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү;

- шушы нигездә халыкның сәламәтлегә торышын яхшырту;

- Саклаубаш авыл жирлегә территориясендә социаль-экологик хәлне яхшырту.

Программаның бурычлары:

- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны һәм житештерү потенциалын берләштерү;

- үзәкләштерелгән су белән тәмин итү объектарында су сыйфаты күрсәткечләренең санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен гомуми төзелеш эшләре үткәру;

- суны экономияле тотуга юнэлдерелгән чаралар үткәрү;
- Иске Кәшер авыл жирлегендә автоном су жыю чыганаclarында су эзерләү һәм зарарсызландыру технологияларен гамәлгә кертү эшен дәвам итү;
- жирлекнең торак пунктларында төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү;
- суүткәргеч челтәрларен һәм су белән тәэмин итү системаларын реконструкцияләү.
- торак секторын үстерү һәм торак төзелеше өчен жир кишәрлекларен комплекслы үзләштерү өчен шартлар тудыру;
- халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын күтәрү, гамәлдәге төзелеш урыннарында аларның торышын яхшыртуның һәм торак төзелеше күләмнәрен арттыруның максатчан параметрларын тәэмин итү өчен коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләү мөмкинлекларен тәэмин итү.

Гомуми су куллану торак һәм жәмәгать биналарында хужалык-эчү ихтыяжларына, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарға һәм яшел үсентеләргә су сибүгә тотылуны үз эченә ала.

Халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына исәпләнгән Су чыгымнары 2.04.02-84* п.2.1 буенча кабул ителгән биналарны (санитария-техник жиһазларны) төзекләндерү дәрәжәсенә һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларына бәйле рәвештә бер кешегә су куллану нормаларынан чыгып исәпләнә. Суны чагыштырмача куллану хужалык-эчү һәм көнкүреш ихтыяжларына жәмәгать биналарындагы су чыгымнарын үз эченә ала.

Тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннар саны СНиП 2.04.02-84* 5 таблицасы нигезендә халык санына һәм төзелеш катларына бәйле рәвештә кабул ителгән һәм гамәлдәге хәлгә һәм генераль планын гамәлгә ашыруның барлык срокларына 5л/с (су чыгымы 5 л/с булган 1 янгын) тәшкил итәчәк. Янгынны сүндерү вакыты-3 сәгать.

Урамнарға һәм яшел үсентеләргә су сибү нормасы СНиП 2.04.01 - 85* 3 нче таблица 1 нче искәрмә буенча кабул ителгән һәм 1 кешегә тәүлегенә 60 л тәшкил итәчәк.

Гамәлдәге хәлгә, генераль планын гамәлгә ашыруның барлык срокларына исәп-хисап нәтижеләре таблицада күрсәтелгән.

Удельные нормы водопотребления

№ пп	төзекләндерү дәрәжәсе	л/тәүлек
1	Эчке суүткәргеч, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән жиһазландырылган 1 бина	250
2	шулай ук жирле су жылыткычлары белән	190
3	Шулай ук ваннасыз	120
4	Су бүлү колонкаларыннан су кулланучы 4 йорт	40

Су белән тәэмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре-район халкын эчә торган сыйфатлы су белән өзлексез тәэмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтәрләрдә аварияләр санын киметү, челтәрләрнең үткәрү сәләтен арттыру, су югалтуларын киметү.

Үсеш концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү карала:

№	Местоположение	Наименование объекта	Наименование мероприятия	Вид мероприятия	Ед. измерения	Мощность	Сроки реализации	Источник мероприятия
---	----------------	----------------------	--------------------------	-----------------	---------------	----------	------------------	----------------------

п / п				ия	ния		1 очере дь (2017 -2027 гг.)	Расче тный срок (2037)	я
МЕРОПРИЯТИЯ МЕСТНОГО (РАЙОННОГО) ЗНАЧЕНИЯ									
1	Населенные пункты	Сети водоснабжения	Реконструкция сетей водоснабжения в сельских населенных пунктах (в рамках реализации ФЦП «Чистая вода»)	Реконструкция	-		+		Стратегия социально-экономического развития Сармановского муниципального района Республики Татарстан до 2021 года и на плановый период до 2030 года; Генеральный план Старокаширского сельского поселения
2	Населенные пункты	Сети водоснабжения	Строительство и реконструкция уличных сетей газоснабжения, уличных электрических сетей, <u>водоснабжения</u> (в том числе многодетным семьям)	Строительство, реконструкция	км	-	+		Стратегия социально-экономического развития Сармановского муниципального района Республики Татарстан до 2021 года и на плановый период до 2030 года; Генеральный план Старокаширского сельского поселения
МЕРОПРИЯТИЯ МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ (ПОСЕЛЕНИЯ)									
Перечень мероприятий по водоснабжению									
3	д.Средний Кашир	Сети водоснабжения	Источник водоснабжения	ПИР	-		+	+	Генеральный план Старокаширского сельского поселения

№ п / п	Местоположение	Наименование объекта	Наименование мероприятия	Вид мероприятия	Ед. измерения	Мощность	Сроки реализации		Источник мероприятия
							1 очередь (2017-2027 гг.)	Расчетный срок (2037)	
4	д.Средний Кашир	Сети водоснабжения	Замена сетей водоснабжения	реконструкция	км	1,8	+		Генеральный план Старокаширского сельского поселения
5	д.Средний Кашир	Сети водоснабжения	Установка фильтра	организационное	шт		+		Генеральный план Старокаширского сельского поселения
6	д.Баткак	Сети водоснабжения	Замена сетей водоснабжения	реконструкция	км	2,2	+		Генеральный план Старокаширского сельского поселения
7	Территория сельского поселения	Узлы учета водопотребления	Установка приборов учета расхода воды	организационное	шт	-	+		Генеральный план Старокаширского сельского поселения
8	Населенные пункты	Сети водоснабжения	Строительство сетей водоснабжения из современных материалов до земельных участков перспективной жилой застройки	новое строительство	км		+	+	Генеральный план Старокаширского сельского поселения
9	Территория сельского поселения	Сети водоснабжения	Контроль по рациональному расходованию воды потребителями и совершенствованию системы мониторинга качества воды в системе водоснабжения	организационное	-	-	+	+	Генеральный план Старокаширского сельского поселения

Агросәнәгать комплексының гамәлдәге һәм тәкъдим ителә торган эре объектларын (терлекчелек фермаларын) су белән тәэмин итүне үз су белән тәэмин итү чыганаclarыннан оештыру тәкъдим ителә (арт.скважиналар, чишмәләр каптажы һ. б.).

Скважиналарның урыны һәм саны сынау суырткычларыннан һәм скважина дебитын билгеләгәннән соң төгәл ачыклана.

Суүткәргечнең диаметрларын, челтәрләрен һәм корымаларын исәпләү, территорияне проектлауның геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын исәпкә алып, проектлауның алдагы стадияләрендә башкарыла.

2. Су жибәрү

Жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда торак пунктлар территорияләрен, аларның үсешенә карап, үзәкләштерелгән су агызу системасы белән этаплап тәэмин итү мөмкинлеген күздә тоту тәкъдим ителә. Үзәкләштерелгән су агызу системасын булдыру буенча планлаштырыла торган чаралар территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Өске агымны оештыру

3. Территорияне санитар чистарту

Татарстан Республикасының калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендәге территориаль схема нигезләмәләре нигезендә калдыкларны чыгару Сарман районының Сарман авылы полигонына оештырылырга тиеш.

Сыек пычракларны септикларга яки тимер-бетон монолит выгребларга жыйрга һәм ассенизация транспорты белән санитария-эпидемиология хезмәтләре күрсәткән урыннарда чыгарырга тәкъдим ителә. Өстәлә торган суның сыек калдыкларга нисбәте 1:1 гә тигез.

4. Жылылык белән тәэмин итү

Жирлектә үзәктән жылылык белән тәэмин итү юк. Биналарны жылыту ягулыкның төрле төрләрендә эшләүче индивидуаль жылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

Үзәкләштерелгән жылылык белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

5. Газ белән тәэмин итү

Үзәкләштерелгән газ белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

6. Электр белән тәэмин итү

Үзәкләштерелгән электр белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотылмый

7. Зәгыйфь токлы челтәрләр

Проект гамәлдәге элемент системаларыннан телефонлаштыру, телевидение һәм радиофикация системаларын 100% ка проектлауны тәкъдим итә.

Программаны гамэлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижэләре һәм аның социаль-икътисадый нәтижэлелеген бәяләү.

Программаны гамэлгә ашыруның нәтижэлелеген бәяләү, түбәндәге күрсәткечләргә ирешү кирәклеген исәпкә алып, 2025 ел мәгълүматлары белән чагыштыру нигезендә башкарыла:

- халыкны өзлексез эчәр су белән тәмин итү;
- микробиологик күрсәткечләр буенча гигиена таләпләренә җавап бирми торган эчәр суның тикшерелгән пробаларының чагыштырма авырлыгын 2026 елга 0,5 кә кадәр киметү %;
- су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу коммуналь системаларының тузу дәрәжәсе елына 5% ка кимү.

Программа чараларын гамэлгә ашырудан гомуми икътисадый нәтижәгә авырулар санын киметү, халыкның гомер озынлыгын арттыру, Иске Кәшер авыл җирлегә территориясендә социаль-экологик хәлне яхшырту исәбенә ирешү күздә тотыла.

Программаны гамэлгә ашыру механизмы

Программаны гамэлгә ашыру Иске Кәшер авыл җирлегә халкын коммуналь инфраструктураның сыйфатлы хезмәтләре белән тәмин итүгә юнәлдерелгән программа чаралары комплексын үтәү юлы белән гамэлгә ашырыла

1. Иске Кәшер авыл җирлегә башкарма комитеты:

- Иске Кәшер авыл җирлегенә коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшли;
- коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эшләнә торган инвестиция программалары проектларын формалаштыруга техник биремне раслый;
- коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эерләнгән инвестиция программалары проектларының аларны формалаштыруга расланган техник задание шартларына туры килү-килмәвен һәм аны гамэлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяҗларын исәпләүнең нигезлелеген тикшерә;
- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә күләмә һәм коммуналь комплекс оешмасы товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга тиешле өстәмә күләмә турында, шулай ук коммуналь инфраструктура системасына тоташтыруга тариф күләмнәре турында тәкъдимнәр эзерли;
- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) тәкъдим ителә торган өстәмәне һәм коммуналь инфраструктура системасына тоташу тарифын исәпкә алып, коммуналь

комплекс оешмалары товарларыннан һәм хезмәт күрсәтүләреннән файдаланучылар өчен файдалану мөмкинлегенә анализ ясый;

- коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасы проектын һәм әлеге коммуналь комплекс оешмасы тапшырган исәп-хисапларны раслау өчен муниципаль берәмлекнең закон чыгару органына жиһәрә;

- коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында коммуналь комплекс оешмалары белән әлеге оешманың расланган инвестиция программасын гамәлгә ашыру шартларын билгели торган шартнамәләр төзи;

- коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программалары үтәләшенә мониторинг үткәрә.

2. Жирлек башлыгы тарафыннан расланган һәм коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә эшләнган техник бирем шартлары нигезендә Сарман муниципаль районының коммуналь комплексын оештыру:

- инвестиция программасы проектын һәм әлеге программаны гамәлгә ашыру өчен бер елга кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүне әзерли;

- инвестиция программасының әзерләнган проекты һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләү муниципаль берәмлекнең башкарма органына инвестиция программасы проектының аны формалаштыруга расланган техник бирем шартларына туры килүен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезләлеген тикшерү өчен тапшыра;

- кирәк булган очракта бирелгән исәп-хисапларның, исәпләнган финанс ихтыяжларының тәкъдим ителгән инвестиция программасы проектына туры килмәвен яисә күрсәтелгән программа проектының аны эшләүгә техник биремгә туры килмәвен тикшерү нәтижәсендә ачыкланган;

- коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында муниципаль берәмлекнең башкарма органы белән расланган инвестиция программасын гамәлгә ашыру шартларын билгели торган шартнамә төзи.

Коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан коммуналь инфраструктура төзүгә һәм модернизацияләүгә алына торган акчалар:

- тоташтыруга тарифның тапкырчыгышына тигез булган һәм сорала торган йөкләнешне тоташтырган өчен түләүләр;

- кулланучылар өчен бәягә (тарифка) һәм кулланучыларга бер ел эчендә куелган хезмәт күләменә (жылылыкка, суга һ.б.) өстәмә арттыруга тигез.